

РОЗДІЛ 4: ГОТОВНІСТЬ ШКІЛ ДО ЛИХ ТА БЕЗПЕЧНЕ НАВЧАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

НАВЧАЛЬНИЙ МОДУЛЬ 19: Забезпечення безпеки в навчальних закладах

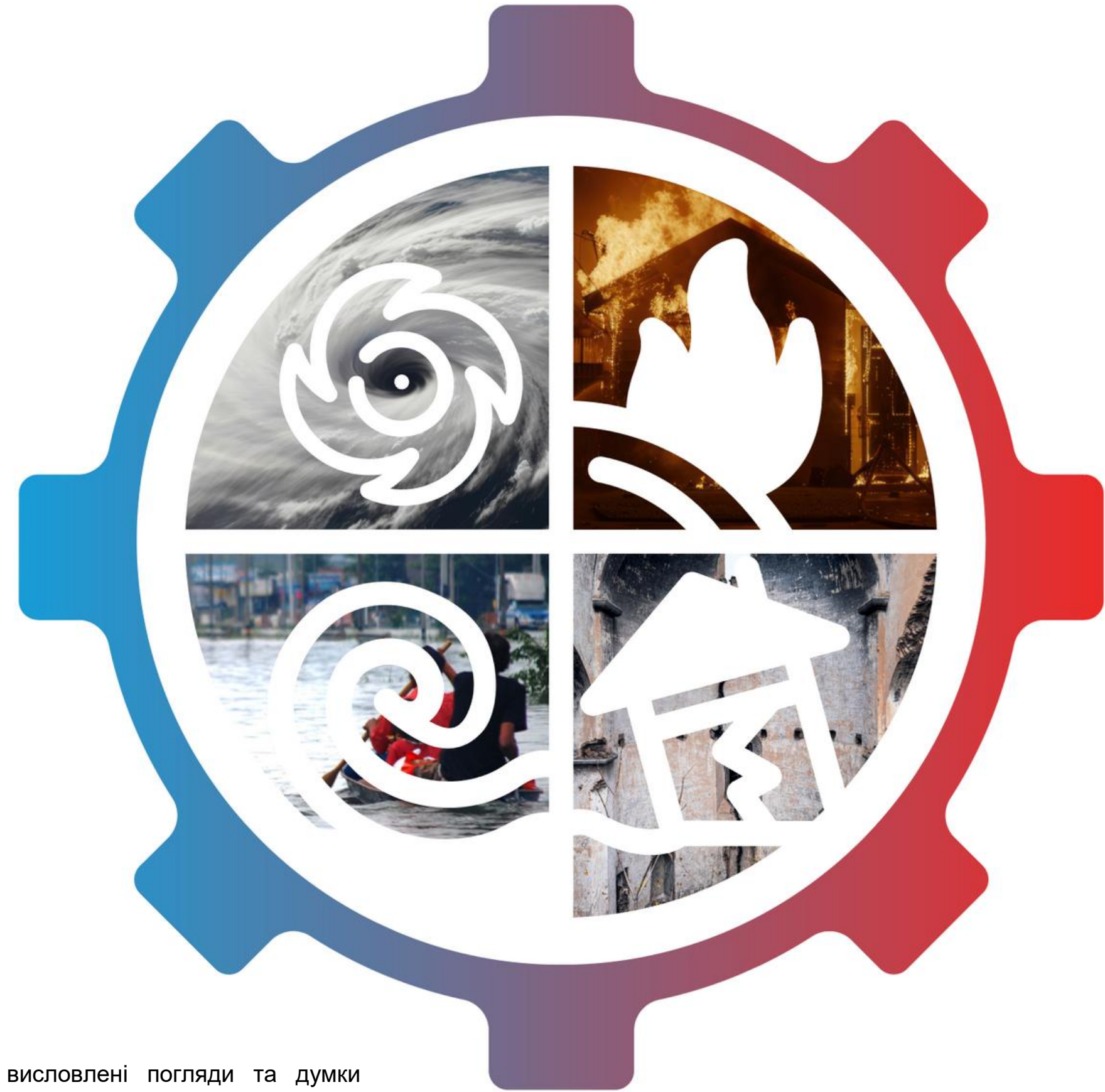
Автор: ГО НОМ/ Проект партнерства VETREADY

Номер проекту: 2024-1-ES01-KA220-VET-000257287

Co-funded by
the European Union

Фінансується Європейським Союзом. Однак висловлені погляди та думки належать лише автору(ам) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу або Іспанської служби з питань інтернаціоналізації освіти (SEPIE). Ні Європейський Союз, ні орган, що надає грант, не несуть за них відповідальності.

Мета навчального модуля

Загальна мета: Надати учням знання та практичні стратегії для створення, підтримки та сприяння безпечному та стійкому до стихійних лих освітньому середовищу, забезпечуючи захист та благополуччя всіх членів шкільної громади.

Тривалість навчального модуля: 2,6 академічних годин

Метод оцінювання: тест з вибором однієї правильної відповіді після завершення навчального модуля

Цільові групи: учні професійно-технічної освіти, учні безперервної професійно-технічної освіти, учні діаспори, викладачі професійно-технічної та безперервної професійно-технічної освіти

Визнання для учнів:

Сертифікат про завершення (програма неформального навчання)

Визнання для освітян:

Сертифікат про розвиток професійної компетентності

Цільова перехресна навичка ESCO в категорії T: T3.1 – Ефективна робота

Co-funded by
the European Union

Результати навчального модуля

Знання

- 1. Визнати** ключові компоненти ефективного плану безпеки школи та ліквідації наслідків стихійних лих.
- 2. Зрозуміти** важливість управління часом, визначення пріоритетів завдань та командної роботи під час підготовки до надзвичайних ситуацій та реагування на них.
- 3. Опишіть** інституційні ролі, обов'язки та канали зв'язку, що забезпечують ефективну координацію в умовах стихійних лих.

Навички

- 1. Застосовувати** ефективні методи роботи та організації під час підготовки або реагування на надзвичайні ситуації в школі.
- 2. Ефективно співпрацювати** з персоналом та учнями для впровадження процедур та інструктажів з безпеки.
- 3. Адаптуватися** до змінних або стресових умов, зберігаючи при цьому зосередженість на завданнях та обов'язках з безпеки.

Ці навички безпосередньо пов'язані з наскрізною навичкою ESCO T3.1 – Ефективна робота, яка включає здатність:

- Ефективно керувати часом, ресурсами та завданнями для досягнення цілей;
- Розставляти пріоритети та організовувати роботу для ефективного реагування на виклики;
- Зберігайте зосередженість та продуктивність під тиском.

Вступ: Що таке забезпечення безпеки в навчальних закладах

Школи та навчальні центри – це більше, ніж просто місця навчання, це спільноти, де безпека, довіра та підготовленість є важливими.

Стихійні лиха, природні чи спричинені людиною, можуть порушити це середовище та наразити на небезпеку учнів, викладачів та персонал.

Цей модуль досліджує, як навчальні заклади можуть ефективно готуватися до надзвичайних ситуацій, реагувати на них та відновлюватися після них, забезпечуючи безпеку та підтримку кожного учня та співробітника.

Розуміючи планування безпеки, координацію та командну роботу, учасники навчатися:

- Створити безпечне та стійке навчальне середовище,
- Дійте ефективно та спокійно під час кризових ситуацій, а також
- Сприяти формуванню культури готовності та відповідальності у своїх установах.

Ключові поняття та термінологія

- **Безпека школи:** усі заходи та дії, що вживаються для захисту учнів, вчителів та персоналу від шкоди в шкільному середовищі та навколо нього.
- **Готовність до стихійних лих:** процес планування та організації ресурсів, дій та навчання для ефективного реагування на надзвичайні ситуації до їх виникнення.
- **План реагування на надзвичайні ситуації (ПДН):** покроковий посібник, який описує, що робити, хто що робить і як спілкуватися під час надзвичайної ситуації або стихійного лиха в школі.
- **Оцінка ризиків:** процес виявлення потенційних небезпек у шкільному середовищі та оцінки ймовірності їх виникнення та серйозності їхніх наслідків.
- **Процедура евакуації:** Чітко визначений метод безпечного переміщення людей з небезпечної зони, такої як класна кімната або шкільна будівля, під час надзвичайної ситуації.

Розуміння важливості

- Тільки у 2024 році повені, шторми, лісові пожежі та екстремальна спека торкнулися понад 413 000 людей по всій Європі.
- Нещодавнє опитування Eurobarometer показує, що майже дві третини громадян ЄС відчують себе невідповідними до надзвичайних ситуацій і хочуть отримати більше інформації про ризики та способи дій.
- Багато шкільних будівель у Європі старіють і можуть не відповідати чинним стандартам стійкості до стихійних лих (наприклад, у сейсмічних зонах, зонах ризику повеней, пожежної безпеки).
- Школи та центри професійної освіти є критично важливими громадськими центрами — вони щодня приймають велику кількість людей і часто служать екстреними притулками під час криз.
- Зрештою, модуль надає можливість тренерам та учням працювати ефективно, спокійно та відповідально, перетворюючи заклади професійної та безперервної освіти на безпечні, добре підготовлені та психологічно підтримуючі навчальні простори.

Чому цей навчальний модуль важливий

- Надзвичайні ситуації не чекають на слушний час — вони можуть трапитися під час заняття, семінару чи звичайного навчального дня.
- Раптова пожежна тривога, травмований учень, відключення електроенергії або повінь поблизу можуть перетворити звичайний день на момент розгубленості чи страху.
- У такі моменти спокійні, ефективні та добре підготовлені викладачі мають вирішальне значення.
- Знання того, що робити, і готовність діяти швидко, захищає не лише життя, але й впевненість, довіру та відчуття безпеки, необхідні кожному учневі для процвітання.
- Для багатьох учнів професійно-технічних навчальних закладів, особливо тих, хто повертається до навчання або здобуває нові навички, навчальний простір є місцем надії та приналежності.
- Збереження безпечного, інклюзивного та стійкого цього простору гарантує продовження освіти, незалежно від виниклих труднощів.
- Навчаючись бути організованим, чітко спілкуватися та ефективно працювати під тиском, ми допомагаємо забезпечити, щоб кожен навчальний центр став безпечним місцем для навчання, розвитку та взаємопідтримки.

Стихійні лиха в контексті забезпечення безпеки в освітніх закладах

- Стихійні лиха, такі як повені, лісові пожежі, землетруси та шторми, **можуть серйозно порушити викладання, навчання та діяльність навчальних закладів.**
- Ці події **можуть пошкодити приміщення, обладнання та інфраструктуру, наражаючи на небезпеку учнів та персонал.**
- Ефективна готовність та координація **допомагають установам швидко реагувати та підтримувати безпеку під час криз.**
- Впровадження обізнаності про стихійні лиха та планування стійкості до стихійних лих у щоденні розпорядки **забезпечує продовження освіти навіть у складних умовах.**

Снігові хуртовини та сильні холоди

Чому цей тип катастрофи важливий?

- Може порушити роботу транспорту, опалення та доступ до центрів професійної освіти.
- Ризик переохолодження, обмороження та пошкодження будівлі.
- Відключення електроенергії впливають на освітлення, опалення та безперервність навчання.

Чому реагувати швидко?

- Швидка реакція забезпечує тепло та безпеку для всіх мешканців.
- Запобігає нещасним випадкам через обмерзлі доріжки або замерзлі труби.
- Забезпечує безперервність зв'язку та плани дій у надзвичайних ситуаціях.

Рисунок 1. Безпека під час снігової хуртовини біля центру професійної освіти.

(ШІ створено Є. Луганським через ChatGPT)

Снігові хуртовини та сильні холоди

Що робити

- Залишайтеся в приміщенні та безпечно підтримуйте опалення.
- Очистити входи та аварійні виходи від снігу та льоду.
- Перевірте ізоляцію та джерела живлення.
- Носіть багатошаровий, теплий одяг.
- Повідомляйте про закриття або затримки завчасно.
- Забезпечте доступ до ковдр та засобів першої медичної допомоги.

Чого не слід робити

- **Не подорожуйте**, якщо це не є надзвичайно важливим.
- **Не використовуйте** небезпечні джерела тепла.
- **Не блокуйте** вентиляційні отвори або виходи опалення.
- **Не ігноруйте** симптоми обмороження або переохолодження.
- **Не дозволяйте** учням чекати транспорт на вулиці.

Вогонь

Чому цей тип катастрофи важливий

- Пожежі можуть виникнути через несправності електромережі, лабораторії або майстерні в центрах професійної освіти.
- Дим і токсичні гази поширюються швидше, ніж полум'я.
- У навчальних приміщеннях часто є легкозаймисті матеріали та обладнання.
- Протипожежні навчання є важливими для забезпечення спокійної та ефективної евакуації.

Чому реагувати швидко

- Невелика пожежа може поширитися за лічені хвилини.
- Швидке виявлення та сигналізація рятують життя.
- Швидке використання вогнегасників може запобігти більшим пошкодженням.

Рисунок 2. Пожежа в шкільній будівлі.
(ШІ створено Є. Луганським через ChatGPT)

Вогонь

Що робити

- Негайно увімкніть пожежну сигналізацію.
- Спокійно евакуюйтеся через позначені виходи.
- Використовуйте вогнегасники лише за наявності відповідного досвіду та за умови безпечної роботи.
- Зачиніть за собою двері, щоб уповільнити поширення вогню.
- Збирайтеся у призначеному місці зустрічі.
- Повідомте про будь-яких зниклих безвісти або поранених.

Чого не слід робити

- **Не відчиняйте** гарячі двері — за ними може бути вогонь.
- **Не користуйтеся** ліфтами та не бігайте.
- **Не зупиняйтеся**, щоб зібрати речі.
- **Не вводьте** повторно, доки не отримаєте дозвіл.
- **Не блокуйте** коридори чи сходи.

Co-funded by
the European Union

Повені

Чому цей тип катастрофи важливий

- Сильні дощі або розливи річок можуть затопити низько розташовані навчальні заклади.
- Пошкодження водою порушує роботу обладнання, записи та графіки тренувань.
- Ризики ураження електричним струмом та зараження є високими.
- Раннє попередження та безпечна евакуація є ключовими.

Чому реагувати швидко

- Підвищення рівня води може призвести до того, що люди залишаться в пастці всередині будівель.
- Швидка реакція запобігає ураженню електричним струмом або утопленню.
- Швидкий захист найважливіших матеріалів мінімізує втрати.

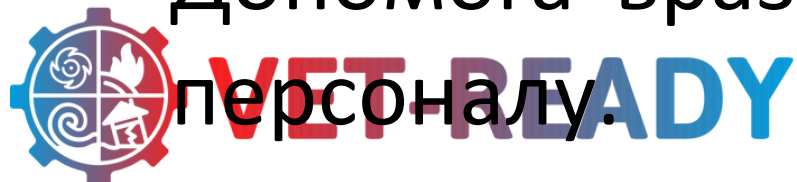

Рисунок 3. Затоплений шкільний коридор.
(ШІ створено Є. Луганським через ChatGPT)

Повені

Що робити

- негайно перейдіть на верхні поверхи або перший поверх.
- Вимкніть електрику та газ, якщо це безпечно.
- Дотримуйтесь офіційних маршрутів евакуації.
- Уникайте ходьби по рухомій воді.
- Будьте в курсі подій через радіо або офіційні сповіщення.
- Допомога вразливим учням або персоналу.

Чого не слід робити

- **Не заходите** до затоплених підвалів.
- **Не торкайтеся** електроприладів мокрими руками.
- **Не керуйте** автомобілем і не ходіть по затоплених водах.
- **Не ігноруйте** офіційні попередження.
- **Не намагайтеся** повертатися, доки не буде оголошено безпечним.

Co-funded by
the European Union

Зупиніться та поміркуйте

Рефлексивний сценарій: Коли трапляється катастрофа

Це типовий навчальний день у вашому центрі професійної освіти.

Раптом починається сильна злива. За годину двір затоплює, і вода починає просочуватися в майстерні на першому поверсі.

Учні починають панікувати — одні намагаються вибігти надвір, інші ж завмерли в розгубленості. Мерехтить електрика, і чути, як хтось кричить, що вихідні ворота заблоковані водою.

"Що б ви зробили в цій ситуації?"

Зупиніться та поміркуйте

Рекомендовані дії: Ефективне реагування на надзвичайні ситуації, пов'язані з повеннями

Чому деякі варіанти можуть бути небезпечними або неефективними

- Біг на вулиці без перевірки рівня води може призвести до травм або утоплення — під паводковою водою можуть бути гострі предмети, відкриті стоки або електричні небезпеки.
- Паніка або викрикування суперечливих інструкцій посилює плутанину та затримує безпечну евакуацію.
- Ігнорування інституційних планів дій у надзвичайних ситуаціях призводить до нескоординованих дій, які наражають усіх на підвищений ризик.

Які дії відображають найкращу практику

- Залишайтеся всередині та перейдіть на верхні поверхи, якщо виходи заблоковані.
- Вимкніть електроенергію та газ, якщо це безпечно.
- Врахуйте всіх учнів та колег, перш ніж переходити.
- Спілкуйтеся спокійно та чітко, даючи короткі, впевнені інструкції.
- Повідомте про місцезнаходження вашої групи аварійно-рятувальним службам та чекайте на рятувальну службу або дозвіл на евакуацію.

Технологічні/промислові катастрофи в контексті забезпечення безпеки в освітніх закладах

- Технологічні та промислові катастрофи можуть траплятися раптово та без попередження, часто внаслідок несправності обладнання, людської помилки або відмови небезпечних матеріалів.
- У контексті навчальних закладів та центрів професійної освіти такі події можуть порушувати навчання, загрожувати безпеці та вимагати швидкого та скоординованого реагування.
- Розуміючи ці ризики та готуючись до них, центри професійної освіти можуть зміцнити стійкість, захистити життя та забезпечити безперервність освіти навіть за складних обставин.

Вибухи в лабораторіях або майстернях

Чому цей тип катастрофи важливий

- У лабораторіях та майстернях ПТО часто використовуються легкозаймисті гази, інструменти для роботи під тиском та леткі матеріали.
- Невеликі помилки можуть призвести до серйозних аварій.
- Відсутність навчання або перевірок безпеки збільшує ризик.

Чому реагувати швидко

- Вибухи спричиняють негайні травми та вторинні пожежі.
- Швидка евакуація та перша допомога зменшують кількість жертв.
- Швидке повідомлення запобігає ескалації.

Рисунок 4. Дослідження в лабораторії.
(ШІ створено Є. Луганським через ChatGPT)

Вибухи в лабораторіях або майстернях

Що робити

- Увімкніть пожежну сигналізацію та спокійно евакуюйтеся.
- За можливості допоможіть пораненим дістатися безпечного місця.
- Дотримуйтесь визначених аварійних маршрутів.
- негайно повідомте служби екстреної допомоги.
- Безпечне постачання газу та електроенергії за наявності відповідного навчання.
- Зачекайте на дозвіл на повернення в повітря.

Чого не слід робити

- **Не користуйтеся** ліфтами та не бігайте.
- **Не намагайтеся** загасити великі пожежі.
- **Не переміщуйте** поранених людей без потреби.
- **Не блокуйте** аварійні виходи.
- **Не поширюйте** неперевірену інформацію.

Електричні збої та перепади напруги

Чому цей тип катастрофи важливий

- Центри професійної освіти та технічної освіти залежать від обладнання, комп'ютерів та електронних систем, які можуть перегріватися або спричиняти коротке замикання.
- Перебої з електропостачанням порушують навчання та можуть спричинити пожежі або пошкодження обладнання.
- Погана проводка або перевантаження збільшують ризики у старих будівлях.

Чому реагувати швидко

- Швидка дія запобігає ураженню електричним струмом або пожежам.
- Швидкі вимкнення захищають конфіденційне обладнання та дані.
- Безпечне відновлення електропостачання мінімізує перебої.

Рисунок 5. Фари та аварійні вогні.
(ШІ створено Є. Луганським через ChatGPT)

Електричні збої та перепади напруги

Що робити

- Вимкніть головні вимикачі живлення, якщо це безпечно.
- Від'єднуйте чутливі пристрої від мережі, щоб запобігти пошкодженню.
- Під час відключень електроенергії використовуйте ліхтарики, а не свічки.
- Дотримуйтесь правил електробезпеки в лабораторіях/майстернях.
- Повідомляйте про проблеми обслуговуючий персонал.
- Забезпечити належне функціонування аварійного освітлення.

Чого не слід робити

- **Не торкайтеся** мокрого електрообладнання.
- **Не перевантажуйте** розетки та не використовуйте пошкоджені шнури.
- **Не панікуйте** під час відключень світла — використовуйте спокійні голосові інструкції.
- **Не намагайтеся** ремонтувати без навчання.
- **Не блокуйте** електричні панелі або виходи.

Розливи хімічних речовин та витіки токсичних речовин

Чому цей тип катастрофи важливий

- У центрах професійної освіти часто зберігаються засоби для чищення, лабораторні хімікати або речовини для майстерень, розливання яких може завдати шкоди.
- Витоки можуть вивільняти токсичні пари або корозійні матеріали, що загрожує здоров'ю та безпеці.
- Неправильне поводження або зберігання збільшує ризик впливу хімічних речовин.
- Обізнаність та навчання мінімізують нещасні випадки та забезпечують швидку локалізацію.

Чому реагувати швидко

- Токсичні пари швидко поширюються та можуть спричинити ураження дихальних шляхів.
- негайна евакуація обмежує вплив.
- Швидке повідомлення дозволяє навченому персоналу безпечно ізолювати територію.

Рисунок 6. Надзвичайна ситуація в лабораторії.
(ШІ створено Є. Луганським через ChatGPT)

Розливи хімічних речовин та витоки токсичних речовин

Що робити

- Негайно евакуюйтеся, якщо виявлено випари.
- Повідомте служби екстреної допомоги та дотримуйтесь протоколів установи.
- Зачиніть двері та вікна, щоб стримати розлив.
- Використовуйте захисне спорядження, якщо воно є та пройшло навчання.
- Допоможіть людям з утрудненим диханням дістатися до безпечних місць.
- Повідомте про інцидент керівництву закладу.

Чого не слід робити

- **Не торкайтеся** та не намагайтеся прибирати невідомі речовини.
- **Не користуйтеся** вентиляторами чи кондиціонерами — вони поширюють випари.
- **Не повертайтеся**, доки влада не оголосить це безпечним.
- **Не ігноруйте** незначні розливи; повідомляйте про всі інциденти.
- **Не їжте та не пийте** поблизу забруднених місць.

Зупиніться та поміркуйте

Рефлексивний сценарій: Несподіваний витік хімікатів

- Під час заняття з випробування матеріалів контейнер з миючим розчинником випадково перекинувся та розлився на робочий стіл.
- Кімнату наповнює сильний запах. Деякі учні починають кашляти, інші ж невпевнено думають, чи відкривати вікна, чи виходити з лабораторії.
- Ви є відповідальною особою за сесію.
- Ви помічаєте, що розлита рідина швидко поширюється до електричних розеток, і що один учень тягнеться до паперових рушників, щоб витерти її.
- **Що б ви зробили в першу чергу в цій ситуації?**
- **Які кроки можуть запобігти паніці та подальшому ризику?**

Зупиніться та поміркуйте

Рекомендована дія: безпечне реагування на витік хімікатів

Чому деякі варіанти можуть бути небезпечними або неефективними

- Витирання розливу паперовими рушниками поширює забруднення та збільшує ризик контакту.
- Негайне відкриття вікон може призвести до поширення токсичних парів через вентиляційні системи.
- Ігнорування запаху або відкладення дії може спричинити такі наслідки для здоров'я, як запаморочення або опіки.
- Спроба прибирання без захисного спорядження наражає людей на вплив шкідливих хімічних речовин.

Які дії відображають найкращу практику

- Попередьте всіх у кімнаті, щоб вони зберігали спокій та відійшли від місця розливу.
- Евакуюйте людей з приміщення, якщо випари сильні або хімічна речовина невідома.
- Вимкніть джерела електроживлення поблизу, якщо це безпечно.
- Зачиніть двері та вікна, щоб ізолювати уражену зону.
- Зверніться до служб екстреної допомоги або працівників служби безпеки та надайте чітку інформацію про інцидент.
- Не повертайтеся, доки фахівці не підтвердять безпеку.

Біологічні/медичні катастрофи в контексті забезпечення безпеки в освітніх закладах

- Біологічні та пов'язані зі здоров'ям катастрофи включають події, що загрожують здоров'ю, безпеці та безперервності навчання в навчальних закладах та центрах професійної освіти.
- Вони можуть виникати внаслідок спалахів інфекційних захворювань, забрудненого навколишнього середовища або масових надзвичайних ситуацій у сфері охорони здоров'я, які порушують нормальну роботу.
- Розуміння того, як ефективно реагувати, дотримуватися санітарних протоколів та підтримувати інших під час таких криз, **формує культуру безпеки, відповідальності та турботи — важливі компоненти готовності до стихійних лих в освіті.**

Спалах інфекційного захворювання

Чому цей тип катастрофи важливий

- Спалахи хвороб можуть швидко поширюватися в переповнених класах та майстернях.
- Вони порушують безперервність навчання та ставлять під загрозу здоров'я учнів та викладачів.
- Неконтрольована інфекція може призвести до закриття шкіл та поширення вірусу в громаді.
- Гігієна та протоколи комунікації є ключовими для стримування.

Чому реагувати швидко

- Рання ізоляція запобігає поширенню інфекції.
- Швидке спілкування дозволяє уникнути паніки та дезінформації.
- Швидке очищення та провітрювання зменшують ризик впливу.

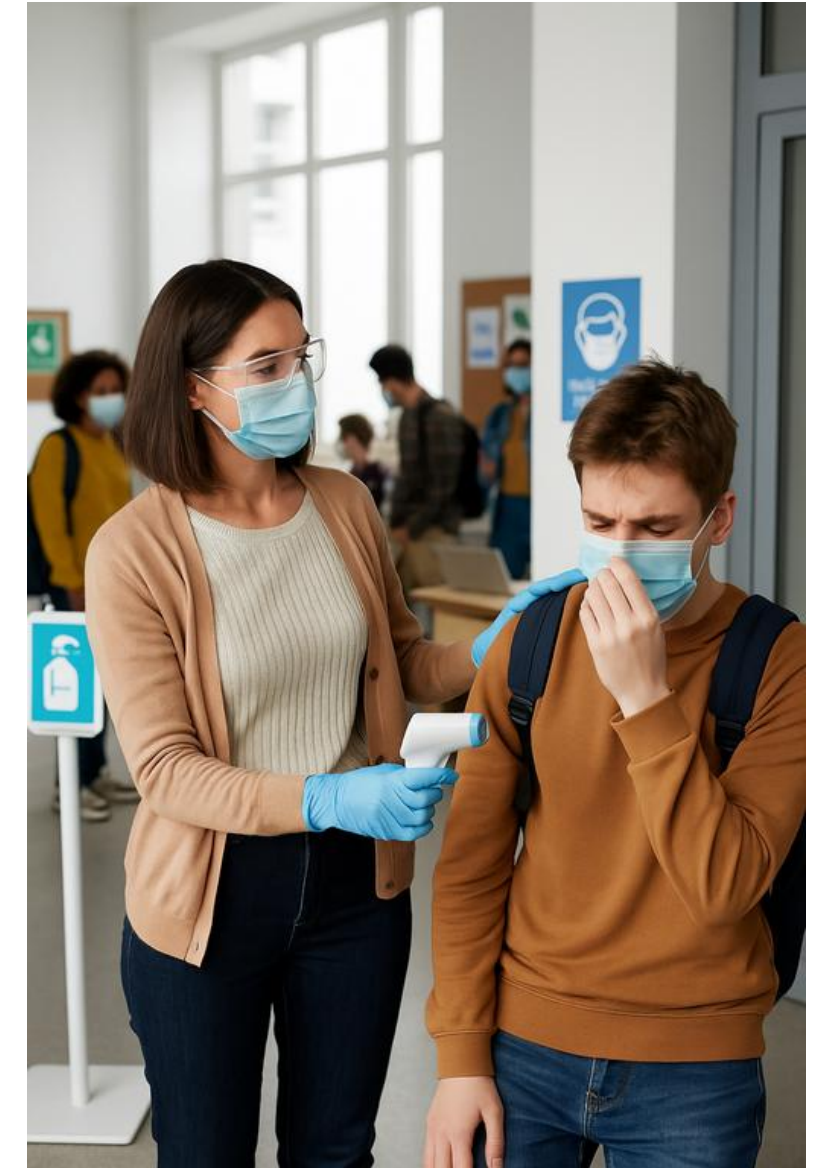

Рисунок 7. Допомога в навчальному закладі.
(ШІ створено Є. Луганським через ChatGPT)

Спалах інфекційного захворювання

Що робити

- Негайно повідомте керівництво та органи охорони здоров'я.
- Заохочуйте до гігієни рук та використання масок, де це доречно.
- Забезпечте належну вентиляцію в класах та лабораторіях.
- Ізольуйте осіб із симптомами з повагою.
- За потреби перейдіть на гібридне або дистанційне навчання.
- Щодня очищуйте та дезінфікуйте поверхні.

Чого не слід робити

- **Не ігноруйте** легкі симптоми та не відвідуйте заняття під час хвороби.
- **Не поширюйте** неперевірену інформацію.
- **Не стигматизуйте** інфікованих людей.
- **Не нехтуйте** підтримкою психічного здоров'я.
- **Не зволікайте** з офіційною звітністю.

Спалах харчових захворювань

Чому цей тип катастрофи важливий

- У багатьох закладах є кафетерії або спільні кухні, де може статися забруднення.
- небезпечне поводження з харчовими продуктами поширює такі патогени, як сальмонела або кишкова паличка.
- Хвороба може швидко поширюватися серед студентів та персоналу.

Чому реагувати швидко

- Раннє виявлення забрудненої їжі запобігає подальшим випадкам.
- Швидке медичне реагування мінімізує ускладнення зі здоров'ям.
- Швидке повідомлення забезпечує належну перевірку та профілактику.

Рисунок 8. Перевірка безпеки харчових продуктів у їдальні.
(ШІ створено Є. Луганським через ChatGPT)

Спалах харчових захворювань

Що робити

- Повідомте про підозру на харчове отруєння органам охорони здоров'я.
- Ізолюйте уражених осіб та зверніться за медичною допомогою.
- негайно припиніть подачу їжі, доки не буде безпечно.
- Очистіть та продезінфікуйте всі поверхні та посуд.
- Перевіряйте температуру зберігання продуктів та етикетки.
- Навчати персонал протоколам гігієни.

Чого не слід робити

- **Не продовжуйте** обслуговування клієнтів без перевірки.
- **Не приховуйте** та не зволікайте зі звітуванням про хворобу.
- **Не вживайте** залишки з підозрілих партій.
- **Не звинувачуйте** окремих людей; зосередьтеся на профілактиці.
- **Не ігноруйте** невеликі спалахи — дійте негайно.

Забруднення повітря в приміщенні

Чому цей тип катастрофи важливий

- Погана вентиляція або протікання води можуть призвести до утворення цвілі в класах або лабораторіях.
- Вплив викликає проблеми з диханням та алергічні реакції.
- Це впливає на відвідуваність, концентрацію та комфорт.

Чому реагувати швидко

- Цвіль швидко поширюється у вологих умовах.
- Швидке очищення та ремонт запобігають пошкодженню будівлі.
- Раннє повідомлення про проблеми захищає здоров'я учнів.

Рисунок 9. Вимірювання якості повітря.
(ШІ створено Є. Луганським через ChatGPT)

Забруднення повітря в приміщенні

Що робити

- Регулярно перевіряйте на наявність протікань та вологості.
- Повідомте про будь-які затхлі запахи або видиму цвіль.
- Збільште вентиляцію та потік повітря.
- Проводьте очищення, використовуючи належні захисні засоби.
- У разі великих заражень звертайтеся до фахівців.
- Навчати персонал профілактичним заходам.

Чого не слід робити

- **Не ігноруйте** дрібні плями — вони можуть швидко рости.
- **Не зафарбовуйте** цвіль.
- **Не очищайте** цвіль без рукавичок або масок.
- **Не блокуйте** вентиляційні системи.
- **Не нехтуйте** регулярними перевітками технічного обслуговування.

Зупиніться та поміркуйте

Рефлексивний сценарій: Раптова хвороба в класі

- Це середина навчального заняття у вашому центрі професійної освіти.

Учень починає сильно кашляти, виглядає блідим і каже, що відчуває запаморочення.

Кілька однокласників виглядають ніяково — один нервово відступає назад, а інший починає знімати сцену на телефон.

Ви пам'ятаєте, що цього тижня спостерігалось зростання кількості випадків місцевого грипу та харчового отруєння.

- За лічені хвилини тривога поширюється по класу.

"Що б ви зробили в цій ситуації?"

Co-funded by
the European Union

Зупиніться та поміркуйте

Рекомендована дія: Реагування на раптове захворювання в класі

Чому деякі варіанти можуть бути небезпечними або неефективними

- Скупчення людей навколо хворої людини або дотик до неї може збільшити ризик зараження або спричинити дискомфорт.
- Дозвіл на зйомку або публікацію в Інтернеті порушує конфіденційність та поширює дезінформацію.
- Ігнорування симптомів або занадто тривале очікування затримує медичну допомогу та наражає на небезпеку оточуючих.
- Паніка або надання неперевіраних порад породжує плутанину та страх.

Які дії відображають найкращу практику

- Спокійно заспокойте учня та проведіть його до відведеної для ізоляції зони.
- негайно повідомте медичний персонал або служби екстреної допомоги.
- Нехай інші учні сидять спокійно, коротко та чітко пояснюючи ситуацію.
- Дезінфікуйте поверхні загального користування після того, як людина пішла.
- Задokumentуйте інцидент відповідно до інституційної політики.

Надихаючі дії та взірці для наслідування

Explorisk38 – Гейміфікація усвідомлення ризиків у Франції

Огляд:

Explorisk38 — це інтерактивна цифрова платформа, розроблена в Ізері, Франція, яка навчає учнів шкіл про стихійні лиха (повені, зсуви, шторми) за допомогою ігрового навчання. Вона дозволяє учням досліджувати віртуальну карту Ізера (включаючи школи, річки, гірські стежки, міські зони) та спостерігати за сценаріями небезпеки, що розгортаються в режимі реального часу (повені, зсуви, шторми тощо). Гравці взаємодіють з персонажами, оцінюють фактори ризику та приймають рішення щодо зменшення небезпек. Вікторини, відео та підказки для отримання знань закріплюють знання в процесі навчання.

Чому це надихає:

- Перетворює навчання про стихійні лиха на захопливу пригоду, покращуючи запам'ятовування та обізнаність.
- Використовує місцеву географію, щоб зробити навчання актуальним та зрозумілим.
- Збудовано завдяки співпраці між префектурою Ізер, ректоратом Гренобля та партнерами з питань навчання з питань ризиків.
- Заохочує вчителів та учнів поєднувати цифрове навчання з підготовкою до реального світу.

Посилання на історію:

<https://www.preventionweb.net/drr-community-voices/gamifying-risk-awareness-how-french-region-teaching-disaster-preparedness>

Більше для дослідження

- **UNDRR – Від слів до дії: Стратегія навчання про стихійні лиха.** Практичний посібник, розроблений Управлінням ООН зі зменшення ризику стихійних лих, що пропонує рамки та інструменти для інтеграції готовності до стихійних лих в освіту та навчання. <https://www.undrr.org/publications/words-into-action>
- **Механізм цивільного захисту ЄС – Звіти та рекомендації.** Офіційна документація ЄС щодо запобігання, готовності та скоординованого реагування на надзвичайні ситуації в державах-членах — ідеально підходить для розуміння європейського політичного контексту. https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection_en
- **МФЧХ (Червоний Хрест / Червоний Півмісяць) – Комплексна система безпеки шкіл.** Всесвітньо визнана система, що окреслює, як школи та навчальні центри можуть оцінювати ризики, планувати реагування та забезпечувати безпеку учнів до, під час та після стихійних лих. <https://www.ifrc.org/document/comprehensive-school-safety-framework-2022-2030>
- **«Інтенсивний курс: Стихійні лиха» – навчальний серіал на YouTube.** Короткі, захопливі відеоуроки, що пояснюють основні типи стихійних лих (землетруси, повені, лісові пожежі) та реакцію людини на них – чудово підходять для обговорення в класі або самотійного навчання. <https://www.youtube.com/@crashcourse>

Джерела, використані для створення цього навчального модуля

- **Цивільний захист та операції з гуманітарної допомоги. (2025).** Управління ризиками стихійних лих у Європі: огляд цивільного захисту. Європейська комісія. https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection_en
- **Cittadinanzattiva. (25 листопада 2024 р.).** Сприяння розвитку соціальної стійкості в школі: підвищення обізнаності учнів щодо запобігання ризикам. Проект ENGAGE. <https://www.project-engage.eu/promoting-societal-resilience-at-school-raise-students-awareness-of-risk-prevention>
- **Європейське агентство з безпеки та гігієни праці. (2024).** Небезпечні речовини та хімічна безпека на робочих місцях. EU-OSHA. <https://osha.europa.eu/en/themes/dangerous-substances>
- **Європейська комісія. (2025).** Стратегія Союзу готовності: запобігання та реагування на нові загрози та кризи. https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/news-stories/news/eu-preparedness-union-strategy-prevent-and-react-emerging-threats-and-crises-2025-03-26_en
- **Європейське агентство з охорони навколишнього середовища. (2024).** Вплив клімату та адаптація в Європі 2024: ключові висновки. Звіт ЄАОС № 1/2024. <https://www.eea.europa.eu/publications/climate-impacts-and-adaptation-2024>
- **Центр небезпек, Університет Колорадо, Боулдер. (2024).** Роль дітей у створенні культурно чутливого управління стихійними лихами. <https://hazards.colorado.edu/news/research-counts/the-role-of-children-in-creating-culturally-sensitive-disaster-management>

Джерела, використані для створення цього навчального модуля

- Міжнародна федерація товариств Червоного Хреста та Червоного Півмісяця. (2022). Комплексна система безпеки шкіл на 2022–2030 роки. МФЧХ. <https://www.ifrc.org/document/comprehensive-school-safety-framework-2022-2030>
- Проект JATerror. (2024). Роль готовності та залучення громади в комунікації ризиків та криз. <https://www.jaterror.eu/wp-content/uploads/2024/11/7.3-Role-of-community-preparedness-and-engagement-in-risk-and-crisis-communication.pdf>
- PreventionWeb / Управління ООН зі зменшення ризику стихійних лих. (25 березня 2024 р.). Гейміфікація обізнаності про ризики: як французький регіон навчає готовності до стихійних лих (Explorisk38). <https://www.preventionweb.net/drr-community-voices/gamifying-risk-awareness-how-french-region-teaching-disaster-preparedness>
- Відділення Червоного Хреста ЄС. (2023). Навчальні ресурси з підготовки до стихійних лих та безпеки в школах. <https://redcross.eu/>
- ScienceDirect. (2025). Загальносуспільний підхід до стійкості до катастроф: європейські перспективи. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2212420925001694>
- Управління Організації Об'єднаних Націй зі зменшення ризику стихійних лих. (2017). Від слів до дій: Керівні принципи освіти зі зменшення ризику стихійних лих. UNDRR. <https://www.undrr.org/publication/words-action-guidelines-disaster-risk-reduction-education>

Джерела, використані для створення цього навчального модуля

Зображення:

- Тестування якості повітря. (Згенеровано за допомогою штучного інтелекту Є. Луганським через ChatGPT). https://chatgpt.com/s/m_68e80b9b702481918322899986c1d52d
- Надзвичайна ситуація в лабораторії. (Згенеровано за допомогою штучного інтелекту Є. Луганським через ChatGPT). https://chatgpt.com/s/m_68e6c6ff6c308191a82c5c0492691453
- Пожежа в шкільній будівлі. (Згенеровано за допомогою штучного інтелекту Є. Луганського через ChatGPT). https://chatgpt.com/s/m_68e6bdb3d9d88191bd33b1a9e8fb0859
- Затоплений шкільний коридор. (Згенеровано за допомогою штучного інтелекту Є. Луганського через ChatGPT). https://chatgpt.com/s/m_68e6bf2dbd98819180e0d758d9b1b659
- Перевірка безпеки харчових продуктів у їдальні. (Згенеровано за допомогою штучного інтелекту Є. Луганським через ChatGPT). https://chatgpt.com/s/m_68e80a5ab7788191b42d1003959af4a5
- Фари та аварійні вогні. (Згенеровано за допомогою штучного інтелекту Є. Луганським через ChatGPT). https://chatgpt.com/s/m_68e6c554186c8191a61d9cfdbb91d9ce
- Допомога у навчальному закладі. (Згенеровано за допомогою штучного інтелекту Є. Луганського через ChatGPT). https://chatgpt.com/s/m_68e80910e91081919b28284ce521fe8f
- Дослідження в лабораторії. (Згенеровано за допомогою штучного інтелекту Є. Луганського через ChatGPT). https://chatgpt.com/s/m_68e6c37c35708191ab9729b855ed8e4e
- Безпека у снігову погоду за межами ПТО. (ШІ створено Є. Луганським через ChatGPT). https://chatgpt.com/s/m_68e6bb704764819193076647cc16d8e2

ПАРТНЕРСТВО

<https://ied.eu/>

<https://denizli.afad.gov.tr/>

<https://neotalentway.com/>

<https://www.eva93.lv/>

<https://ngo-nfe4y.com.ua/en>

<https://vonhope.is/>

Розважайтеся з VET-READY

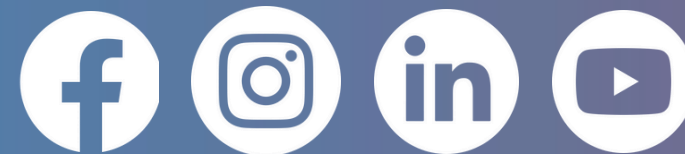
РОЗДІЛ 4: ГОТОВНІСТЬ ШКІЛ ДО ЛИХ ТА БЕЗПЕЧНЕ

НАВЧАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ

НАВЧАЛЬНИЙ МОДУЛЬ 19: Забезпечення безпеки в навчальних

зкладах

СЛІДКУЙТЕ ЗА
НАМИ

<https://vetready.eu/>